

ЕЗИКЪТ МЕЖДУ ВЪЗРАЖДАНЕ И (ВЪЗ)РАЖДАНЕ

(Владислав Миланов. *Езикът на Възраждането
и (въз)раждането на езика.*

София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2025, 295 с.)

Гл. ас. д-р Зорница Иванова

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Монографията на доц. д-р Владислав Миланов „Езикът на Възраждането и (въз)раждането на езика“ представлява задълбочено научно изследване в областта на историческата лингвистика и културната история на България. Темата е важна за националната филологическа наука, тъй като разглежда езика не само като система от правила и норми, но и като социален и културен феномен. Изследването вплита езиковото развитие с процесите на изграждане на националната идентичност през епохата на Възраждането. Още със заглавието авторът подсказва своя интердисциплинарен подход – езикът се мисли едновременно като обект на възрожденските процеси и като активен фактор, който сам участва във „възраждането“ на националното съзнание.

Трудът е обемен (295 стр.), добре структуриран и подчинен на ясно формулирана концепция. В увода авторът очертава предмета на изследване – възрожденските текстове като езикови и културни свидетелства, които носят в себе си динамиката на формирането на новобългарския книжовен език.

В първата част авторът предлага обзор на историографията и предходните изследвания, като систематизира приноса на българските езиковеди и филолози. По този начин се изясняват научният контекст и мястото на настоящата работа в него.

Втората част е изградена върху анализ на корпус от възрожденски текстове – художествени произведения, учебници, публицистика, преводи. Тук авторът извежда основните езикови особености: нестабилност на правописната система, конкуренция между старобългарски и нови книжовни модели, динамика в морфологичните и синтактичните структури.

На социолингвистичния контекст е посветена следващата част от монографията, в която езиковите промени се разглеждат като резултат от културни и обществени процеси – образованието, печатната дейност, националноосвободителното движение. Миланов аргументира, че езикът на Възраждането не само отразява, но и конституира модерната българска културна идентичност.

В заключителната част авторът предлага нова интерпретация на понятието „(въз)раждане на езика“ – не като линейна езикова еволюция, а като резултат от сложни взаимодействия между традиция и новаторство, между локални говори и книжовни модели, между културни идеологии и езикови практики.

Монографията е изследователски прецизна. Използван е комплексен методологически инструментариум: историко-езиков анализ; сравнителен подход; елементи на социолингвистиката и културологията. Авторът се отличава с критично отношение към изворите и умение да съчетава езиковата и културната перспектива, като изгражда интердисциплинарен модел за интерпретация.

Съществени приноси на труда са систематизацията на възрожденските текстове като корпус, отразяващ езиковата динамика, както и новата интерпретация на процеса на кодификация на новобългарския книжовен език. Към приносите могат да се добавят и въвеждането на концепцията за езика като активен фактор във възраждането на националната идентичност и интегрирането на социолингвистични подходи в традиционно историко-езиково изследване. Тези приноси показват оригиналността на автора и значимостта на труда за българската хуманитаристика.

Монографията на д-р Владислав Миланов „Езикът на Възраждането и (въз)раждането на езика“ е високонаучен труд с безспорни приноси за изследването на историческата лингвистика и културната история на България. Авторът демонстрира широка ерудиция, методологическа прецизност и умение да интерпретира езиковите явления в по-широк социокултурен контекст. Трудът е ценен както за специалистите по българска филология и история, така и за по-широк кръг хуманитаристи. Считаю, че монографията отговаря напълно на изискванията за научна публикация от този ранг и е приносен етап в изследванията на българския език.

LANGUAGE BETWEEN REVIVAL AND (RE)BIRTH

(Vladislav Milanov. *The Language of the Revival and the (Re)birth of the Language*. Sofia: St. Kliment Ohridski University Publishing House, 2025, 295 p.)

✉ **Dr. Zornitsa Ivanova, Assist. Prof.**

ORCID iD: 0009-0003-1347-8919

Sofia University “St. Kliment Ohridski”

Faculty of Slavic Studies, Department of Bulgarian Language

Sofia, Bulgaria

E-mail: z_lyubenova@slav.uni-sofia.bg